

Montgròs

Sant Salvador de Guardiola

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Sector nord el terme, prop de la serra de Gallcantà
Emplaçament: Ctra. C-37 z, al km. 84,5 camí direcció N-W. Passada l'Urpina continuar direcció N uns 3 km.
Alçada: 428

Coordenades:

Latitud: 41.6911
Longitud: 1.74023
UTM Est (X): 395165
UTM Nord (Y): 4616247

Classificació

Número de fitxa: 08098-302
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Conjunt arquitectònic
Estil / època: Contemporani Medieval Modern Popular
Segle: XIII-XX
Estat de conservació: Dolent
Notes de conservació: En estat molt greu de semi-ruïna. El cos principal es conserva dempeus però amb perill d'esfondrament. Bona part de les construccions secundàries es troben sense teulada i en procés de ruïna.
Protecció: Legal
Observacions protecció: POUM: catàleg de béns a protegir (P14). Catàleg de masies (núm. 055)
Accés: Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat: Privada
Titular: 08097A012000020000EG
Autoria de la fitxa: Jordi Piñero Subirana

Descripció

Masia de dimensions mitjanes que ha conservat molt bé una tipologia arquitectònica força antiga, especialment en el cos principal, per bé que actualment es troba en estat de semi-ruïna. Està formada per un conjunt de construccions separades: a llevant hi ha el cos residencial més un bon nombre de coberts adossats, mentre que al costat de ponent trobem una masoveria, una pallissa, un grup de tines i un cobert de construcció recent fet de totxana. El cos residencial és una construcció no gaire gran de planta rectangular, amb planta baixa, un pis i golfes, coberta a dues aigües. Es tracta d'una construcció força homogènia, en la qual no s'hi aprecien fases d'ampliació. La façana principal, encarada al sud-oest, presenta una composició amb dos eixos d'obertures simètrics formats per dos portals més dues finestres al primer pis. Totes les obertures estan emmarcades amb carreus de pedra treballada de molt bona qualitat. Els dos portals presenten una tipologia força peculiar i gens comuna en aquesta zona: estan formats per llindes sostingudes per una imposta a cada costat que sobressurt interiorment en forma d'arc deprimit convex. Les finestres, al seu torn, tenen un trencaaigües amb una creu gravada a la llinda, així com motllures en llindes, brancals i ampits. La tipologia força arcaica d'aquests elements ens porta a datar aquesta part de la masia entorn dels segles XV-XVII. Els murs són de maçoneria força irregular a la part baixa i continuats amb tàpia a la part superior. La façana lateral i posterior compten igualment amb finestres amb pedres motllurades de característiques similars. A l'interior, la planta baixa conserva un paviment fet amb grans lloses i l'embigat de fusta, així com els típics festejadors a les finestres del primer pis. A la seva dreta la casa tenia adossat un cos més modern rematat amb terrassa superior, el qual es troba pràcticament esfondrat. Al seu darrere hi ha un petit pati interior al qual s'hi accedia per un portal i que donava accés a una àmplia zona de coberts, alguns de molt bona qualitat arquitectònica. Actualment tot aquest sector es troba en estat semi-ruïnós. A l'altre costat del camí s'aixeca una antiga masoveria. Es tracta d'un cos allargassat d'una sola planta i de característiques constructives homogènies, amb un seguit de finestres a cadascuna de les façanes laterals i portes per les dues façanes més estretes, totes emmarcades amb llindes i brancals de pedra. Probablement correspon a finals del segle XVIII o començaments del XIX. Actualment es troba sense teulada i l'interior ha estat envaït per la vegetació. La pallissa és una construcció també interessant, de tamany mitjà i amb coberta a un sol vessant. Té tres obertures amb llindes de fusta. Finalment, més a ponent trobem una típica construcció allargassada que acull set tines adossades, emplaçades en un terreny amb pendent i amb els corresponents coberts a la part posterior, on desembocaven les boixes.

Observacions:

Informació oral facilitada per Josep Cots.

Història

En època medieval aquest mas apareix amb el nom llatinitzat de "Monte Grosso". A les darreries del segle XVI o primers del XVII els Servitge (del mas Servitge, avui can Batlle) passen a ser propietaris també del mas Montgròs, de manera que Valentí Servitge, fill de Bernat, és hereu dels dos masos. L'any 1654 l'hereu del mas era Valentí Seravija, oncle de Jaume Seravija, hereu de can Batlle. Aquest any Valentí va fer un llegat a la desapareguda capella de Santa Margarida (CAPDEVILA, 2006: 42). Al primer quart del segle XVIII els Servitge perden la titularitat del mas Servitge però mantenen el mas Montgròs, que resta en mans de Jaume Servitge (CAPDEVILA, 1997: 23). No en tenim més notícies fins al segle XX. Entorn de 1950 Josep Gallart Folch va adquirir can Batlle, la masia de Montgròs i, poc després, el mas Coll. Els Gallart

procedien d'una família d'indians de la Bisbal d'Empordà que es van establir a Barcelona, on també eren propietaris del Palau de les Heures. Josep Gallart va ocupar un alt càrrec a la companyia d'automòbils Hispano-Suiza i era també col·leccionista de pintura. Gallart va fer una important reforma i ampliació a can Batlle, que s'havia de constituir en la seva casa pairal, i l'any 1952 va fer una remodelació semblant al mas Coll amb la intenció de convertir-lo en una torre residencial que havia de ser per la seva filla. A Montgròs no hi ha indicis de cap remodelació semblant, però en canvi els Gallart van construir una sènia de propulsió animal al costat de la font de Montgròs, la qual servia per canalitzar l'aigua fins al mas. Els Gallart van estar poc temps a Sant Salvador de Guardiola i van vendre la finca als Riera, de Manresa. Aquests van vendre Montgròs, així com també can Batlle, a la família Rosell, propietaris de Pienso Ganador, de Manresa. Recentment, la finca ha tornat a canviar de propietari.

Bibliografia

CAPDEVILA I PLANS, Jaume (2006). Castell de Guardiola. Els orígens de Sant Salvador de Guardiola. Segles X-XIV (premi Excursionisme 2004), Centre Excursionista de la Comarca del Bages, Manresa, p. 132.

CAPDEVILA PLANS, Jaume (1997). "****FALTA títol o no té títol?". Quaderns de la Guíxola, núm. 5 (gener de 1997), Cercle Cultural la Guíxola, Sant Salvador de Guardiola, P. 23, 31, 38-39.

Diputació de Barcelona; BERRY SAR, S.L. (2010). Pla especial de catalogació de masies i cases rural en sòl no urbanitzable. Ajuntament de Sant Salvador de Guardiola (núm. 055).

